برایەتی گەلان یان ئاشتی لەگەڵ کێ بکەم ؟ چۆن دەکرێت ؟.. ئەحمەد کامەران

سەرەتا دەستەواژەی برایەتی یان ئاشتی ، مانای پەیامەکی جوان و بەنرخی مرۆڤایەتییە، کە تێیدا ئامانجی ئەوە نیشان دەدا گەلەک ئارەزووی ئاشتی و دۆستایەتی دەکات لەگەڵ گەلانی دیکە لەسەر بنەمای یەکسانی و دیموکراسی نەتەوەیی. زۆرجاران ئەم دەستەواژەیە بە هەڵە لێکدانەوەی بۆ دەکرێت گوایە بە مانای خۆبەدەستەوەدان دێت لەبەرامبەر گەلێکی دیکەی خاوەن هێز و دەسەڵات . بەڵام بە پێچەوانەوە پەیامی ئەوە دەگەیەنێت کەچیتر ئەو گەلە ناخوازێت لەڕێگای جەنگێکی بێ ئامانج ڕۆڵەکانی خۆی و گەلانی دیکەش بە کوشتن بدات.

لە ئەمەڕەدا سەرنج لەسەر ئەوەیە کە ئایا کورد لەگەڵ کێ برایەتی و ئاشتی بکات ؟ یاخود گەلانی دیکە ئامادەن بە ئاشتییەکی هەمیشەیی لەبەرامبەری کوردان ؟

مێژوو شاهێدی ئەوەمان بۆ دەدات ، کورد هەمیشە بەوە ناسراوە ئارەزووی ئاشتی دەکات و هیچ کاتێک ناخوازێت مافەکانی لەڕێگای خوێنی ڕۆڵەکانی خۆی بەدەست بێنێت، بەڵکو دەخوازێت لەسەر مێزێکی ئاشتیانە پرسەکانی خۆی بە هەمیشە چارەسەر بکات.
جوگرافیای کورد لەنێوان گەلانی وەکو تورک و فارس و عەرەب چەندین سەدەیە گیرۆدە دراوە، بەڵام بەداخەوە ئەم سێ گەلە بەردەوام تینوی کوشتنی ڕۆڵەکانی کورد بوونە، لەبری ئەوەی ڕۆژێک بۆمان دەستی برایەتی و ئاشتییەکی ڕاستەقینەیی درێژ بکەن.
منێکی کورد برایەتی لەگەڵ عەرەبێک بکەم ، کەچی ئەو بەناوی ئاین و کەمەڵێک پرسی دیکەوە دێت ئەنفالم دەکات، یاخود چەقۆ بخاتە سەر ملی ڕۆڵەکانی نیشتیمانەکەم و سەریان لەلاشەیان جیادەکاتەوە. منیش چاوەکانم داخەم پێی بڵێم تۆ برای منی…
یان برایەتی لەگەڵ فارسێک کە هەموو ڕۆژێک دەستی سورە بە کوشتن و لەسێدارەدانی ڕۆڵەکانی ڕۆژهەڵاتی نیشتیمانم. یان برایەتی لەگەڵ تورکێکی ڕەگەزپەرست، کە جگە لە بوونی ناسنامەی خۆی دان بە منێکی کورد دانانێت و بە تیرۆرستێک لەقەڵەمم دەدات .
بۆیە پێویستە سەرەتا ئەم بانگەشەی ئەوە بکەین ئاخۆ تێڕوانینی

گەلانی وەکو تورک و فارس و عەرەب ئامادەیی ئەوەیان تێدایە دەستی برایەتی بۆ ئێمە درێژ بکەن یان بونی ئێمە وەکو نەتەوەیەکی خاوەن زمان و کلتور قبول دەکەن ؟ نەک بەتەنیا ئێمەی کورد لەگەڵ پانەکە دەستی برایەتی و ئاشتی درێژ بکەین و ئەوانیش بە ئارەزووی خۆیان کۆمەڵکوژی مان بکەن.

کار لەسەر پرۆسەی ئاشتی و برایەتی گەلان پێویستە سەرەتا وەک چەمکێکی هزری کاری لەسەر بکرێت، نەک وەکو پرسێکی سیاسی و نەتەوەیی تەماشا بکرێت بۆ کورد لەبەرامبەری گەلانی دیکە. واتە سەرەتا ئەم پرسە پێویستە لەنێو تاکی کۆمەڵگای تورک و فارس و عەرەب کارێکی گشتگیری لەسەر بکرێت، بە دیاری کراویش لەنێو کۆمەڵگایەکی وەکو تورکیادا، کە خاوەنی مێژوویەکی قێزەونن لە کۆمەڵکوژی و قەبولنەکردنی کوردان. دان بەوەدا بنێن ئیتر بەبێ هێنانەوەی هیچ پاساوێک ئەو ڕاستیە مێژوویە قەبول بکەن کە گەلی کورد وەکو ئەوان گەلێکی سەربەخۆن و خاوەنی مافێکی دەستوری خۆیانن بتوانن بە ئازادییەکی ڕەها شکۆمەندانە ژیان بکەن. تەنانەت گرنگە لەناوەندەکانی خوێندنیش کار لەسەر ئەم پرۆسەیە بکرێت ، لەلایەن مامۆستاکانەوە وانەی ئاشتی پێشکەش بە قوتابیەکان بکرێت لەبەرامبەر بە بوونی گەلی کورد، نەک بە پێچەوانەوە وانەی ڕق و کینە بدرێت بەو قوتابیانە لەبەرامبەر ناسنامەی کورد و کوردستان. جێگای داخە ساڵانێکی درێژە بەتایبەتی لە باکوری کوردستان و تەواوی تورکیا بەردەوام لەناوەندەکانی خوێندن کار لەسەر ناشرین کردنی کورد کراوە، تەنانەت تاوەکو ئێستا زمانی کوردی لە تەواوی تورکیا و باکوری کوردستان بەزمانێکی فەرمی نەهاتەتە ناساندن،لەگەڵ ئەوەشدا بایەخێکی ئەوتۆی پێ نەدراوە لەچاو زمانە بیانیەکانی دیکە، ئەگەرچی چەندین جار داوای بەفەرمی ناساندنی زمانی کوردی وەکو دووەم زمانی لە دەوڵەت کراوە، کەچی تاوەکو ئێستا ئەم پرسە بە نادیاری ماوەتەوە.

لە مانگی ئاداری ساڵی ٢٠٢٥ ، لەدیمانەیەکی تایبەتی ئەحمەد داود ئۆغڵۆ تێیدا تیشک دەخاتە سەر ڕاستی مێژووی سەرهەڵدانەکانی کورد لە تورکیادا ، دەڵێت: لە تورکیا تورک بوون بەڵادەیەک تەخ کراوەتەوە وای کرد کوردەکان هەستنەوە بڵێن ئێمەش هەین و کوردین. بەڕێز زۆر گرنگە لەم قۆناغە هەستیارەدا کار لەسەر شکاندنی بەستەڵەکی ڕەگەزپەرستی و شۆڤێنزم بکرێت. ئەگەرنا بەم شێوازە درێژدان بە پرۆسەی ئاشتی و برایەتی گەلان ئەستەمە هیچ کاتێک بچێتە قۆناغی پێشکەوتن، بەڵکو بە پێچەوانەوە ڕەنگە لەداهاتوودا

ببێتە هۆکارێک بۆ زیاتر کۆمەڵکوژی و چەوساندنەوەی گەلی کورد.

ئەحمەد کامەران / نووسەر و چاودێری سیاسی